

gaarde, vilde jeg ifølge mit Standpunkt naturligtvis stemme derimod. Jeg anser det for en fuldstændig Ulykke, baade i politisk og ogsaa i andre Henseender, om det blev muligt for Kapitalen at sammensjæbe smaa Eiendomme. Min Sympathi for Kapitalisterne er overhovedet ikke overdreven, men jeg kan ikke se, at selv om Fideikommisslovgivningen blev forandret som af det ærede Medlem foreslaaet, ja selv om der blev indført en udvidet Testationsret, at der da vilde være nogen særlig Grad af Fare for de smaa Eiendomme. Vel er det blevet sagt, at der herved vilde blive aabnet et større Marked for de store Kapitaler, og jeg vil oprigtig tilstaa, at jeg ikke har nogen Interesse for at aabne noget saadant større Marked for disse, saa at de kunne kaste sig over de smaa Eiendomme, men derfor vil jeg jo ogsaa, hvis en saadan Bestemmelse som den, det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds antydede, skulde gaa igjennem, anse det for at være en nødvendig Betingelse for, at den ikke skulde være uheldbringende, at der, som han foreslog, blev tilføjet en Bestemmelse om, at Fideikommisskapitaler ikke maatte sættes paa disse Betingelser i Eiendomme under et vist Antal Tønder Hartkorn. Jeg tror, det ærede Medlem vilde sætte det til 12 Tønder Hartkorn, og det er jo den sædvanlige Grændse for en Bondegaaards Størrelse.

Frederiksen: Det vil være bekendt for det høie Thing, at min Opfattelse er grundforskjellig fra den, der blev hævdet af det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 5te Valgkreds (Holslein-Vedreborg). Han er en Ven af Ubævegelighed i disse Forhold, jeg en Ven af Bævegelighed; i mine Dine er det særdeles fordelagtigt i økonomisk, social og politisk Henseende, at Eiendommene gaa fra Gaand til Gaand, at der dannes sig forskjellige Klasser af dem, at de skarpe Adskilligheder mellem Stænderne udvidses, at det fra ældre Tid Bestaaende forandres, og der uafslædig finder Forandring og Bævegelse Sted i forskjellige Retninger. Naar jeg har foreslaaet en større Testationsfrihed, vilde jeg ganske vist være ilde faren som Forslagsstiller, hvis jeg troede, at den vilde blive benyttet meget; men jeg har den Overbevisning og den fulde Tillid til den danske Landhøststand og navnlig til de mindre Landbrugere, at de ikke ville benytte en saadan udvidet Testationsfrihed til Stæde for de andre Børn. Jeg tror, at den demokratiske Aand, som kræver lige Deling — og den vil jeg hævide paa ethvert Punkt — er saa udbredt, at en saadan Frihed paa ingen Maade vil blive benyttet i fideikommissarisk Retning, saaledes som det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amt ønskede det. Naar det ærede Medlem fremdeles sagde, at Arvingerne vilde blive traadte for nær, skal jeg blot minde om, hvorledes vi altid ved enhver Forandring i Arvelovgivningen paa samme Maade ere traadte Arvingerne for nær, ja man

kan end ikke tænke sig nogen Forandring i Arvelovgivningen, uden at den vil faae nogen Indflydelse paa enkelte Arvinger. Skulde disse Fideikommissarvinger være saaledes ophjæede over andre Arvinger, at det, som vi iøvrigt foretage ved enhver Forandring i en Arveløvs Bestemmelser som tilladeligt, skulde være aldeles utilladeligt lige over for dem? Det ærede Medlem nævnte ogsaa, at Midlerne kunde gjøres helt frie, naar en Mand f. Ex. havde 3 Børn. Ja, jeg ser ikke, hvad der skulde være til Hinder derfor, det har været mig fuldstændig bevidst. Naar Sideliniens Ret er saa fjern, at der staar 3 Liv foran den, er dens Ret saa fjern, at jeg ikke tager Hensyn til den; den har i Virkeligheden saa ringe Værdi, at jeg for mit Vedkommende ikke er bange for at træffe disse Bestemmelser, som jeg anser for hensigtsmæssige paa dette Omraade. Det ærede Medlem fandt urigtigt, at da man ikke krævede Successoris Tilladelse til enhver mindre Forandring, Vedkommende da uden denne skulde have Lov til at sætte en Kapital i Stedet for en saadan Eiendom; men naar man hævdte Grundlovens Bestemmelse om, at disse Eiendomme kunne overgaa til fri Eiendom, er det min Opfattelse af denne Bestemmelse, ligesom det har været min Opfattelse fra første Gang, jeg bragte dette Emne frem, at man, hvor Spørgsmaal er om at erstatte faste Eiendomme med Kapitaler, ikke om at forandre Arvesølgen, kan gaa meget vidt; thi der frankes Arvingernes Ret ikke, da den samme Værdi jo bevares. Det ligger i Grundlovens Aand, i alt Fald efter min Opfattelse af denne Slags Forhold, at naar Vedkommende beholder Ret til en saa stor Værdi, som han havde i Forveien, saa var den Omstændighed, at denne Værdi nu havde skiftet Form, repræsenteredes paa en anden Maade end i en fast Eiendom, ikke nogen Krænkelse af Nogens Ret, som man skulde behøve at tage Hensyn til. Det forekommer mig, at det ærede Medlem i det Mindste i sin Argumentation oversaa, hvad der er gjort gjældende fra min Side, og maasse i det Hele taget ogsaa, hvad Lovforslaget her gaar ud paa, da han talte om Kapitalen. Jeg har ikke foreslaaet Noget med Hensyn til Fideikommisskapitaler i det Hele; derimod har jeg foreslaaet Noget med Hensyn til to Arter af Kapitaler, hvoraf den ene er knyttet til Eiendommen og den anden er substitueret i Stedet for den faste Eiendom. Det forekommer mig ubetinget at være urigtigt at undtage disse Kapitaler fra den almindelige Frigjørelse. Man bør frigjøre hele Fideikommissmassen, men saa vilde det dog være forunderligt, om disse Kapitaler, der tidt ere meget smaa og fuldstændigt knyttede til en eller anden fast Eiendom, ikke skulde kunne følge den hele Masses Frigjørelse. Paa samme Maade forholder det sig med de Kapitaler, der ere substituerede for Eiendommene. Det vilde f. Ex. være meget forunderligt, om den Guds-eier, der har solgt sit Fæstegods, og som altsaa har gjort, hvad vi ønske, ikke skulde kunne frigjøre